

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Реданція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 18. II. ПОВ.
Телефон Реданції 246-45
Телефон Адміністрації 228-41
Телефон Друкарні 228-20
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504.000.
" Банку Чеських Лектов.
Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (в тижні) . . . 5.00 зол
квартально 15.00 "
піврічно 30.00 "
річно 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 НОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-И „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Чесько-словацько-закарпатська федеративна держава.

Вчора, в неділю 9. жовтня ц. р., після довгих переговорів діючі на Закарпатті політичні партії створили перший уряд Закарпатської України. Як це подаємо на іншому місці, склад цього компромісового українсько-москвофільського уряду такий: прем'єр міністрів та міністр освіти: посол Бродій, міністр внутрішніх справ: сенатор Бачинський, міністр господарки: посол Фенцик, міністр здоров'я та суспільної опіки: о. Волошин, міністр комунікації: посол Ревай та міністр судівництва: Пішак.

З іменуванням уряду Закарпатської України Прага просто у дванадцятій годині своєї історії здійснила те своє міжнародне зобов'язання, яке повинна була виконати щонайменше через 18-ти роками і коли вона булаб його тоді реалізувала з власної волі, не булоб дійшло до трагедії, що її сама тепер переживає, та тієї шкоди, що нависла від маляр над українським народом Закарпаття.

Щодо членів уряду Закарпатської України, то міністри о. Волошин та Ю. Ревай — давні випробовані українські діячі — не потребують національної легітимізації. Політичне обличчя інших членів кабінету виявиться в їхніх правно-політичних актах. Участь Фенцика, про якого зв'язки з одним консулятом в Ужгороді було свого часу голосно, в закарпатському уряді — хвиля, коли до брам Закарпаття бе хвиля малярського ревізіонізму, мусить критично насторожити кожного українця, бо навіть кожному москвофілу, що дорожить долею цієї землі. Не хочемо заскакувати подій передчасними висновками, бо не маємо до цього, крім інформації про особистий склад уряду Закарпатської України ще ніяких ближчих даних, однак факт створення власного уряду на Закарпатті та зв'язки міністра, тепер губернатора для Закарпаття, д-ра Парканія про скорі розписання виборів до автономного союму вказує на те, що ПЕРЕБУДОВА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ВІДБУВАЄТЬСЯ В ЦЬОМУ МОМЕНТІ НА ЗАСАДІ ЧЕШКО-СЛОВАЦЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ТРИДІЗМУ. Спільний центральний уряд, спільна політика, спільна верхівка військово-політичного командування та спільні загально-державні фінанси, контрольовані у спільнім уряді у формі міністрами автономних держав словацької та закарпатської — ось загальна схема нової державної устрою чехо-словацько-закарпатської Республіки. Такі важні устроєві засади, які участь закарпатської та словацької автономних держав у виборі голови федеративної держави, ладні основи та межі втручання цен-

трального уряду у внутрішні справи Словаччини та Закарпаття, фінансові розграничення, організація нової збройної сили тощо стануть актуальними при вирішуванні конституції триєдиної держави, коли вона устатковується і, головне, коли вона встоїться перед малярським ревізіонізмом, доконавши в його користь тільки деякі справедливі прикордонні територіальні корективи.

Це „коли“ нова середньо-європейська федерація мусить мати пильно на увазі, бо малярський ревізіонізм, найшовши собі підтримку в деяких сусідніх державах, не спиняється у своїй пропагандивно-дипломатичній ревіндикаційній акції на етнографічних межах, не оглядається на природні права націй ні на моральну вартість засобів, що ведуть до мети. Зокрема уряд Закарпатської України не може ні хвилини втратити, коли хоче надробити все те, що уряд б. Чехословаччини занедбав: імперіалістичній малярській пропаганді треба протиставити енергійну оборону, тісно зв'язавшись із найширшими масами власного народу і найшовши контакт з тими міжнародними чинниками, для яких народи не є обмінним товаром та які змагають до впорядкування відносин в середній Європі на засадах національної справедливості.

В цьому зв'язку незвичайно важке становище Німеччини, як вирішального тепер чинника в середній Європі. ПАТ в телеграмі з Відня дементує чутки, немовби Німеччина противилась прилученню Закарпатської України до Малярщини. У світлі цього повідомлення якимось дивно виглядає берлінська вістка краківського „I. K. Ц.“ з 11. жовтня про те, що орган Герінга „Националь Цайтунг“ висловилася негативно на тему спільного польсько-малярського кордону. Знову ж „Фелькішер Беобахтер“ з 8. жовтня у статті „Вільна Словаччина“ висловлює м. і. такі погляди: „Рішення словацького народу взяти свою долю у власні руки, затримуючи при цьому державно-правний зв'язок з Чехією, шануватиме кожний нарід, для якого ЗАСАДА НАЦІОНАЛЬНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ НЕ Є ПУСТОЮ ФРАЗОЮ... ОСНОВНА ЗАСАДА НОВОГО ЛАДУ НА ТЕРИТОРІЇ ДОТЕПЕР. ДЕРЖАВИ БЕНЕША МУСИТЬ БУТИ, ЩОБ КОЖНИЙ НАРІД ОТРИМАВ У СВОЄ ПОСІДАННЯ СВІЙ-ВЛАСНИЙ ЖИТТЄВИЙ ПРОСТІР. Булоб трагедією, якби тепер — з імперіалістичних оглядів або з рації державно-політичної переваги — повторилися старі помилки, що за наших часів довели до унадку два державні твори:

державу Габсбургів і чсл. державу національностей. ЧИМ ПЕВНІШЕ НОВІ КОРДОНИ БУДУТЬ ТРИМАТИСЯ ЕТНОГРАФІЧНИХ МЕЖ І ЧИМ МЕНШЕ БУДУТЬ ЗМІШАНІ ЧУЖІ СОБИ НАЦІОНАЛЬНОСТІ, ТИМ ПЕВНІШЕ ЗАГОСТИТЬ СПОКІЙ ТА МИР У ТІЙ ЧАСТИНІ ЄВРОПИ, ЩО НАСЛІДКОМ ВЕРСАЙСЬКОЇ ПЛУТАНИНИ МАЛОЩО НЕ СТАЛА ДРУГОЮ МАКЕДОНІЄЮ. САМА НІМЕЧЧИНА, ОБМЕЖУЮЧИ СВОЇ ПРЕТЕНСІЇ ДО КОРИННО-НІМЕЦЬКОЇ СУДЕТСЬКОЇ ОБЛАСТІ, ДАЛА ДОКАЗ, ЩО ВОНА ВВАЖАЄ ТІЛЬКИ ТАКІ РОЗВ'ЯЗКИ ТРИВКИМИ, ЯКІ ПОКРИВАЮТЬСЯ З ПРАВОМ НА НАЦІОНАЛЬНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ.“

Конфронтуючи віденське повідомлення ПАТ-а з заявою головного органу націонал-соціалізму, виходить, що Німеччина має сумніви щодо доцільності та морального права Малярщини до її ревіндикації, але якогось безсумнівно ясного становища дотично Закарпаття ще не заняла. Новий уряд Закарпатської України має ще нагоду та важке завдання оборонити рідну землю перед полинялими і перестарілими зазіханнями чужинців, що опирають свої претенсії на праві колишнього завойовника. На плечі провідників українського Закарпаття історія поклала величезне завдання і ми широко бажаємо, щоб вони його з честю і з успіхом зуміли виконати.

ХОЧ НЕ СТАВИМОСЯ З ЗАХОПЛЕННЯМ ДО ПЕРСОНАЛЬНОГО СКЛАДУ ПЕРШОГО АВТОНОМНОГО УРЯДУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ, ХОЧ ТАКОГО, НОВОСПЕЧЕНОГО МІНІСТРА ФЕНЦИКА БУДЕМО РІШУЧЕ ПОБОРЮВАТИ, ПРОТЕ БАЧИМО В ЦЬОМУ УРЯДІ ПОЗИТИВНИЙ ВІЯВ ВОЛІ БОРОНИТИ ЗАКАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ ПЕРЕД ЧУЖИМИ ЗАЗІХАННЯМИ І ТОМУ ВИТАЄМО ЙОГО ПОВСТАННЯ. ЗРЕШТОЮ НАШЕ СТАНОВИЩЕ БУДЕ ЗАЛЕЖНЕ ВІД СТАНОВИЩА МІСЦЕВОГО ЗАКАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНО-УКРАЇНСЬКОГО ПРОВІДУ. Покищо він рішився на компромісову розв'язку, в обличчя малярської небезпеки, злагіднюючи боротьбу з москвофільською течією. ВІРЮЧИ В ОСТАТОЧНУ ПЕРЕМОГУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТИХІЇ НА ЗАКАРПАТТІ — ВВАЖАЄМО ТЕПЕРІШНІЙ КОМПРОМІС, НАКІНЕННИЙ ЗОВНІШНІМИ ОБСТАВИНАМИ, ЗА РІЧ ПРАВИЛЬНУ, ПО СУТІ ТА В ІСТОРИЧНОМУ АСПЕКТІ ДРУГОРЯДНУ. Сьогодні найважливіше — зберегти українське Закарпаття за його уродженцями!

ШО - Ж ДАЛІ?

(Від власного кореспондента).

Женева, дни 4. жовтня 1938.

На початку сесії Асамблеї, про закінчення якої преса повідомила дрібним друком, більш з обов'язку чи випадковості, ніж з якихсь інших причин, мав я нагоду говорити з одним визначним знавцем британських відносин, а до того приятелем України, про безпеку війни, що зазначувалась вже тоді виразно на європейському овиді. Його погляди були, коли не песимістичні, то у всякому разі досить скептичні. Коли пошастить вирішити судетський конфлікт на задоволення Німеччини, казав він, то опозиція в Англії скріпиться в такій мірі, що Чемберленові доведеться уступити, а поворот Ідена піднесе знову англійські москвичани в Європі, себто збільшить знову небезпеку війни. Я агадав про це пророчество його співрозмовця переглядаючи промови Даф-Купера, Етлі та Ідена, що протестують проти пакту чотирьох і твердять, що саме співвідношення західних великодержав з СССР причинилося до здержання миру в Європі. Але англійська опозиція і сучасний уряд Великобританії знають, що коли у найближчому часі прийшло до нових виборів, то останні успіхи заграничної політики Чемберлена безперечно дали б його партії поважну більшість. Тому й виборів цих так скоро мабуть не буде. Але франко-московський союз все-ж існує, і з його впливом Чемберлен мусить рахуватися; тому й Празі дається велика позичка не домагаючись від неї зрівняння союзу з Москвою. Чи згодяться Німеччина та Італія гарантувати без цього нові межі ЧСР, будемо незабаром бачити.

Одною з найповажніших причин небезпеки війни в Європі є те, що англо-саксонські держави просто органічно не є в стані зрозуміти суті національно-політичного самовизначення, за яке йде боротьба в східній частині Європи. Суб'єктом права для них є одиниця, юридична особа, держава, але не нація. Міродайними є мир чи війна; чи мир здержано здійсненням права мільйонів членів якоїсь нації на самовизначення, чи тимчасовим запереченням цього права, це річ для них другорядна. В пресі проминуло непомітно повідомлення Тасу про те, що напередодні міхненської конференції Рузвельт звернувся до московського уряду, запрошуючи його інтервенувати в інтересах здержання миру в Європі. Поінформований у справах східної Європи, краще очевидно ніж Рузвельт, Кремль дав загальну відповідь, що уряд СССР готовий взяти участь в інтернаціональній конференції, себто готовий ударити порозуміння чотирьох великодержав Європи. Заходи Рузвельта в Москві могли б видаватися просто комічними, якби московська дипломатія не зловживала навістію цього роду в такій загальної небезпечній спосіб в цілях московського імперіалізму в Європі.

Другою ілюстрацією цього роду може служити конференція, в якій було численні збори, так званого Оксфордського Товариства, що скінчилися в інтервалі кілька днів перед міхненською конференцією під гаслом „морального новоозброєння“. Більшість їх учасників прибули до Женевки святкувати свої „успіхи“. Були бенкети, прийняття та коштовні додатки на чотири сторінки, присвячені чинам оксфордців, у місцевій пресі доказували яскраво, що багато старих панів Англії зуживають щедро свої посаги на моральне „ригування“ щеславного нашого суходолу. Світлина на одній з їх публікацій, що представляє чеха, німця і комуніста, які обійшлися поруч з іншими подібними світлинами, резолюціями і статтями доказують, що оксфордці зголосять і свій патент на поборення небезпеки європейської війни. Біла лише, що московські агенти мають змогу використовувати й це товариство з його значними засобами, як і різні інші аргументи для миру і воли для більшої слави Кремля.

Але й у Франції, і навіть у Швайцарії з її чотирма різними народами нема ще належного зрозуміння національних рухів в осередній та східній Європі. Не минули ще тут радощі з того приводу, що нинішній катастрофа війни, не виконано не рішення міхненської конференції в ЧСР, а бреші душі прислаховується вже до чуття, що їх поширюють московські агенти і питають, чи не приходить тепер черга на вісничку Швайцарію. Дня 1 жовтня відбулися в Женеві збори тутешньої державно-німецької колонії, що нараховує кількості осіб, з якої традиційного святого поділи за життя. На цьому промовляв професор Вайсак, що прибув спеціально для

цього в Міхнену, де він був у часі конференції. Політичні життя цього року принесли Німеччині майже десять мільйонів нових громадян і про це говорив головний промовець, між іншим і про повоювання деяких подохливих швайцарців, на його думку наскрізь невинуватих. Він говорив, розуміється, те саме, що говориться і пишеться в самій Німеччині, а саме, що німці ні трохи не хочуть мати тих, що не хочуть бути разом з ними, що швайцарські німці не були ніколи в німецьких державних межах, що вони шасали у своїй країні зі своїми власними звичаями і законами, які для них найбільш відповідні і т. д. Але в Швайцарії довго працювали і працюють далі московські агенти, які твердять щось цілком протилежне; дотого-ж Швайцарія знаходиться між великодержавами, яких світогляд основно різниться, і саме тут дуже добре видно, які великі перешкоди стоять ще на шляху до здійснення справжнього пакту чотирьох великодержав.

Це повинні мати на увазі і ті українці, які може гадають, що справу самовизначення Закарпатської України забезпечила сама сприятлива політична кон'юнктура в Європі. Як довго вона триватиме, і чи не прийде по ній рецидива московських впливів, ніхто певно знати не може. Отже треба поспішати використати сучасну ситуацію. Зацікавлення справою Закарпатської

ВАЖИЛИ ДЛЯ НАС! Воєни на плаші, кистях, суцях, і шовки дешево і добре купити у фірмі **РОЖА БОТВИН** в новозікарпатській залозі на ул. Воїнів.

справді дуже просити нею займається преса не лише в Берліні і Парижі, а й у Парижі. Один тутешній журналіст, що займався досі майже виключно суспільно-інтернаціональними справами, звернувся несподівано до мене, прохаючи постачити йому останні номери міністра В. Прокоповича, яких він потребує для якоїсь брошури в англійській мові. Чи буде Європа цікавитися і далі українською справою, буде в значній мірі залежати від того, чи українці спроможуться стягнути її в класі тих пенсних справ, що стоять тепер на денному порядку. Найбільш потрібне в даному моменті те, щоб міродайні чинники Європи не мали найменшого сумніву щодо дійсних, неспальованих домагах Закарпатської України та неохитну рішучість її населення боронити своє право на самовизначення. Не менш потрібне й те, щоб було загально відоме, що здійснення цього права для українських земель, має велике значіння для боротьби Європи проти московського імперіалізму. В Женеві та в значній мірі і в цілій Європі по першій захопленні з приводу здержання миру вирінає питання: Шов ж?

М. Дем'я.

Під проводом Даладіє.

Даладіє — муж довіря національної Франції. — Французьке міщанство у проводі. — Французький амбасадор у Римі. — Французька преса про українські справи.

Париж, 5. жовтня 1938 р.

Дивна доля сьогоднішнього французького прем'єра! Перегляньмо статті Мораса після 6. лютого 1934 р. „Даладіє вбивник“, „Даладіє кровопивець“. — Прочитаймо сьогоднішні статті Мораса — ми даємо навмисно, як приклад це найкраще перо націоналістичної Франції — „Даладіє миротворець“, „Даладіє муж завітнішого дня“ — пільот, як зве його міщанський щоденник „Л'Еті Парізієн“, щоб не вжити слова „фірер“, „Даладіє спас мир“ — вигукують інші газети. Соціалісти випакували в честь Даладіє афіші по вулицях віді і сіл Франції, але їм забракло цивільної відваги голосувати за фінансовими повноваженнями для того самого Даладіє, вони спромогли тільки стриматися від голосування. Чому? Бо комуністи — ті виборчі конкуренти соціал-демократів дістали з Москви наказ голосувати проти уряду.

Є одна і та сама політично-лікарська діагноза для соціал-демократів всіх країн: соціал-демократи вмирають у всіх країнах з причини, яку назвемо суспільною анемією.

Французьке міщанство побите на голову при виборах 1936 р., яке репрезентувало в „людовому фронті“ тоді ослаблена радикальна партія, взяло знову в свої руки долю Франції. Соціалісти вже стримуються від голосування. Комуністи голосують проти.

Людський фронт вмер. Радикали в імені всіх національних партій кермують державою.

Хто має найкращу піхоту в світі, той має право мати сильну політику на континенті. Як

З польської преси.

„Польський ітерес мусить покласти тут тверде: ні!“

Остання подія, створення уряду Закарпатської України, про що пишемо на іншому місці, викликає вже віглом у польській пресі „Век Нови“ (з 11-го жовтня п. р.) у статті п. н. „Умовина стабілізації“. — За долю Закарпатської Русі складає знову за те, що сталося на Закарпатті, на Мадящині.

„Це асна річ, що мадари прогавили найкращий момент, той самий, який польська політика використала з ціллю прецеденту. Коли Польща вислала свій урядовий до Праги і задалася викреслювати свої домагання, на Мадящині панувала тиша. І щодня коли Прага прийняла наші домагання і тим самим заперила собі вітання на тому відтинку, ми довідалися з будапештської преси, що були причини, для

довго Англія не має піхоти — тобто загальної військової служби, ми французі — каже тутешня „людина з вулиці“ — боронимо всю Європу британську та французьку імперію і це як же руки на суходолі. Тому прийняли вони Франції оплеску рішення Даладіє вислати мир до Риму — перед Англією — амбасадора, що буде при франкофільському імператорові і королеві“, який в останній міжнародній крії вграв першорядну роль, заступати Франції.

Чемберлен-Даладіє обмінялися листами. Географія наказує Франції та Великій Британії в руку в усіх справах. Диктат виступає започаткований в Міхнені має своїх промовників — в Англії Даф-Купера, Ідена, у Франції серватиста Анрі де Керіліса. Все-ж маємо пражіна, що цей диктат виявлятиме свою вигучу волю у найближчій будучині.

Українська справа не сходить і сторінку французької преси. Великий католицький щоденник „Ля Круа“ присвятив українському не трополитові Кир Андреєві кілька днів тому (10. IX. п. р.) передовгу статтю. Німійський щоденник „Парі Міді“ торкнувся знову справи Закарпатської Русі. І пише м. ін. ось що: „Новий кабінет гас Сорого т. зв. кабінет національної концентрації має теж міністра Підкарпатської Русі“. — У якийсь це пишемо і кидаємо-кореспондентів на шпиту, ми ще не знаємо імені цього міністра і далі згаданий щоденник упевняє, що сподіваний мадлярсько-польської границі не буде, хоч рідко політичні чинники пруть зі всіх сил за цей розвазки.

Д. С.

„Польський ітерес мусить покласти тут тверде: ні!“

яких Мадящина не могла вислати польської політики. Вислала, що вона за слаба на те. Натхала, що сподіваний мадлярсько-польської границі не буде, хоч рідко політичні чинники пруть зі всіх сил за цей розвазки.

Тепер — каже автор статті — Мадящина може піти на шлях переговорів, маючи діяти тільки до компромісу.

„А тимчасом в обох мадлярських щоденниках сій дежить справа єврейського питання політичного значіння — справа Закарпатської Русі. Більше ніж Судети Русь в Європі, більше ніж Судети Русь в Європі, воно політично серйозної і складної справи.“

Автор міркує, що від долі Закарпатської України залежить, чи в середній і східній Європі дійде до стабілізації миру та як це буде.

Влов і ередиплатникам до відома!

Нашеkonto в ПКО Варшава ч. 143322 закрито. Просимоес скла- данки з цим числомзніщити вс. влати переслати т. л. к. м.

Складанками ПКО ч. 504060

або розрахунковими переказами

ч. 19

ших комплікацій і напруг. На його думку те- рішніє поладнання справи не приведе стабі- лізації миру:

„На випадок розпаду СРСР і створення української держави, чехи зараз зробили би зворот у своїй національній політиці та перевели б повну українізацію П. Руси. За- мість до Москви йшли би до Києва. Схід- на Галичина знайшлася б тоді у двох огнях. Карпатські просміки, якими вже досі пере- суваються українські терористи з агітацій- ною бібулою та вибуховим матеріалом, стали б найнепокоїлишою границею.

„Тому, коли сьогодні українці висува- ють постання самовизначення Руси, коли говорять про незалежність чи хоч би про автономію, хоча ті домагання зі станови- ща українських інтересів логічні, хоча їх мотивує останній сплеск людяності (62 вл.с. русинів) — польський інтерес мусить тут покласти тверде: ні. Ні, також тоді, коли ті домагання знаходять прихильний відго- мин і патронат у частині німецької преси“.

На думку автора Закарпатська Україна, як домна німецьких впливів, була би чинни- ком не стабілізації, але експансії.

„Вона стала би базою українсько-німець- кої співпраці, що очевидно і передовсім ударила би в Росію, але й у східні землі Річипосполитої. Берестейський договір — це не тільки „бротфріден“. Це теж реаліза- ція великодержавних німецьких планів. Берестейський договір — не забуваймо про те — пересував кордони України на віддалі 100 км. від Варшави. Ідеї, якої реалізацією мав бути той договір, ніколи не похоронили в Берліні“.

Автор кінчить статтю твердженням, що тільки спільна польсько-мадярська границя може бути запорукою стабілізації миру в се- редній Європі.

Здоровий як риба!
бо щодня це

SUMAT

Suchard
на снідання

По офіційній частині свята присутні пред- ставники установ, преси і наші реїсники огля- нули будову нового дому, що матиме дві про- сторі світлиці, в яких питомці зможуть ула- джувати всякі концерти й вистави.

З твердою вірою, що ще цієї осені новий будинок стане під дахом, розходилися присут- ні з того скромного свята.

3 польських справ.

ЛЮДОВЦІ НЕ ПІДУТЬ ДО ВИБОРІВ.

В минулу неділю ради в Варшаві надзви- чайний конгрес „Строїтства Людового“ під проводом Брунона Грушка. Вислухавши полі- тичного реферату голови Матія Ратая конгрес ухвалив стриматися від участі у виборах до сойму і сенату. Таким чином надзвичайний кон- грес станув на тому самому становищі, яке за- няв передтим Виконавчий Комітет партії.

Після нарад президент Грушка повідомив зібраних, що голова Ратай зголосив до президії свою димісію. У відповідь на те п. Грушка по- ставив внесок: висловити голові Ратаєві повне довіри. Цей внесок, що підтримує політику го- лови, конгрес прийняв аклямацією.

Резолюції конгресу, що появилися у пресі, цензура сконфіскувала.

ДЕ БУДЕ КАНДИДУВАТИ Д-Р БРОНИСЛАВ ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ?

Наш „приятель“, д-р Б. Войцеховський, відомий з соймових виступів проти митрополита Шептицького, б. посол зі Стрийщини, хоче ді- стати тепер один з чотирьох львівських мандатів. Але в останньому часі — як пише польська преса — його кандидатура у Львові дуже захи- талася. Внутрішня опозиція висуває аргумент, що д-р Войцеховський повинен кандидува- ти в Бориславі, з яким він зв'язаний, і не забрати місця у Львові. Купецькі кола у Львові теж у гострій опозиції до д-ра Войцеховського. Кажуть, що до Варшави виїхала спеціальна деле- гація, щоб там д-рові Войцеховському підста- вили ногу. Та все-ж д-р Войцеховський не за- сипляє справи. Він виголосив виборчий відчит на зібранні вчителів, на якому заявили здо- більша демократи. П. Войцеховський кидав гро- ми на людів та соціалістів за їх становище у справі виборів. Зібрані прийняли реферат гуч- ними оплесками.

КАНДИДАТИ ГРУПИ „ПОЛІТИКИ“ НА НАШИХ ЗЕМЛЯХ.

В золочівській виборчій окрузі — згідно з чутками — має кандидува- ти відомий публіцист з групи „Політики“, Олександр Бохенський. Другий член тієї групи, молодий економіст і публіцист, Студентович, має кандидува- ти в ново-санчівській окрузі.

ОЗОН і національні меншини.

Польська Телеграфічна Агенція подала та- кий комунікат:

„У зв'язку з вістками, що їх подали дея- кі пресові органи про бучітню співпрацю „Обозу Зєдночєня Народового“ у вибор- чій акції з національними меншинами, штаб ОЗОН стверджує, що ті інформації зовсім неправдиві. ОЗОН розвиває свою ді- яльність виключно серед польського гро- мадянства. Це неправда, коли твердять, що „Обуз Зєдночєня Народового“ співпрацює чи пак входить у порозуміння з національ- ними меншинами взагалі і жидівською зокрема“.

У зв'язку з цим комунікатом Цат-Мацке- вич у виденському „Слові“ (ч. 277 з 8-го жо- втня п. р.) застерігається, що Озон, як політич- на організація, „така сама, як давнє ББВР „Строїтство Народове“ чи Пяст, не має права виступувати ПАТОМ, бо це не згідне з ду- хом конституції з 23-го квітня.

„Таке наше правно-конституційне за- стерження щодо того, щоб ПАТ поміщу- вав телеграми з таким змістом. Залиша- ється ще політичне застерження. Отже ПАТ не тільки неправно подає пропаган- дові телеграми Озону, але ще й редагує їх у спосіб можливо недотепний та шкідли- вий для польських інтересів. Ніколи не можна ставити знаку рівняння між націо- нальними меншинами і жидами. Це дія- ння на користь одної з найбільш небажаних з польського погляду можливостей, тобто блоку національних меншин. Господар- ська й політична боротьба з жидами по- винна виступати польського селянина з укра- їнським, руським і литовським; одна з най- більших нісенітниць, яку можемо зробити, то ставитися до меншинної проблеми в Польщі, як до одного блоку, згідно з одним шаблоном“.

З українським, руським і литовським селя- нином... П. Мацкевич раз-у-раз бореться з усі- кими нісенітницями і не можна йому в бага- тьох випадках відмовити рації. Що торкається його погляду на відношення до меншин як до блоку, то це справа неактуальна, бо такого блоку нема, і сам факт, що Озон говорить про національні меншини взагалі, такого бло- ку не створить. Хочемо підкреслити, що п. Мацкевич за прикладом ендєків, Озону та ім подібних знаходить у Польщі теж україн- ських і руських селян... Чи це значить, що й п. Мацкевич, який бореться з різними нісеніт- цями, має і свої, яких важко позбутися.

Посвячення вугольного каменя під новий дім Ремісничо-Промислової Бурси.

В неділю 9. ц. м. вполудне відбулося посвя- чєння вугольного каменя під новий дім Ремісничо-Промислової Бурси при вуд. Бартосієвої ч. 3, що його довершив о. пралат Л. Куницький в асисті о. Ждана та о. д-ра В. Дурбака. Після того о. прал. Л. Куницький виголосив шире слово до ремісничої молоді, зважуючи її, щоб солідною працею над собою адобула собі вар- стви праці і стала трійкою основою Церкви та української нації. З черги о. Бучацький, го- лова Ремісничо-Промислової Бурси, відчитав листівку від Митрополита Кир. Андрея з поба- жаннями й найкращих успіхів для бурси та благословенням для ремісничої молоді. Одно- часно о. Бучацький склав в імені Виділу Т-ва Прок. Ремісничої Бурси на руки о. прал. Ку- ниського шире подяку для Митрополита за його батьківську опіку над українською ремі- сничою молоддю. Митрополит приїде на весну покрити цей новий дім — говорив далі го- лова — якщо українське громадянство та наші установи придуть з відповідною матеріальною допомогою Т-ву і допоможуть докінчити новий дім, що його підняти вже майже до висоти першого поверху. На будову нового дому ви- дано вже Т-вом понад 16.000 зол. Тепер слово на українським громадянством та нашими уста- новами, які повинні видати допомогти будів- льній комісії Т-ва підняти новий дім ще на кілька під дах. У новому домі бурси знайде- ться старий одноповерховий будинок, де мешкає тепер 40 питомців-ремісників.

Сей агадети, що душею акції будови но- вого дому є голова будівельної комісії інж. Ю.

Мудрак, заст. голови п. Михайло Стефанів- ський, господар п. Михайло Галібей та інж. архітект А. Лєськевич, який виготовив плани і кермує будовою дому, що її виконує майстер Семен Кузик.

Що другий льос виграє
в 43 класовій лєтерії, яка недовго пічнеться і має такі великі вигри:

1,000.000 золотих

150.000 золотих
125.000 золотих
100.000 золотих
100.000 золотих
100.000 золотих

Отже купи негайно льос 1-ої класи до нової лєтерії у відомій зі щастя колектурі!

„РУНО“ Равіч і С-на

Львів, площа Марійська 4

де постійно падуть великі вигри!

Тягнення 1-ої класи вже 19. ц. м.

Контото ПКО ч. 500.285.

Закарпатська Україна стала автономічною державою.

НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ ПОВСТАВ АВТОНОМІЧНИЙ УРЯД.

ПАТ ПОВІДОМЛЯЄ: В СУБОТУ ПОВСТАВ В УЖГОРОДІ АВТОНОМІЧНИЙ УРЯД ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ В ОСЬ ЯКОМУ СКЛАДІ: ПРЕМ'ЄР І МІНІСТР ОСВІТИ: БРОДІЙ; ВНУТРІШНІ СПРАВИ: СЕН. БАЧИНСЬКИЙ; ГОСПОДАРКА: ФЕНЩИК; ЗДОРОВ'Я І СУСПІЛЬНА ОПІКА: О. ВОЛОШИН;

СПРАВЕДЛИВІСТЬ: ПОСОЛ ПІЩАК. ШЛЯХИ: ПОСОЛ РЕВАЙ.

Після уконституування уряду на вулицях Ужгорода спонтанно сформувався маніфестаційний похід. Маніфестанти домагалися, щоб закарпатських українців негайно звільнили з чехословацького війська.

Інтерв'ю з Вел Британії у справі спільного польсько-мадярського кордону.

ВІСТИ ЗІ ЗАКОРДОНУ НА ДЕМЕНТІ ПАТ-А.

В закордонній пресі появилася вістка про демарш британського амбасадора у Варшаві, що вивчає і критикує англійське становище у справі спільної польсько-мадярської границі. Це становище полягає на тому, що ніка жмога меншини в Чехословаччині не стріє підтримки британського уряду, якщо вона не є побудована на етнічних засадах.

ПАТ заявляє, що такого демаршу не було та що взагалі між Польщею та Англією не було дискусії на цю тему.

Чехословацький уряд затвердив уряд Закарпатської України.

НА ВНОСОК МІНІСТРА ДЛЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ПРАСЬКИЙ УРЯД ЗАТВЕР-

ДИВ ПЕРШИЙ ЗАКАРПАТСЬКИЙ УРЯД, ЩО ПОВСТАВ В УЖГОРОДІ.

Губернатор Грабар уступив.

ГУБЕРНАТОР ЗАКАРПАТТЯ ГРАБАР УСТУПИВ. ЙОГО АГЕНДИ ОБНЯВ СПЕЦІАЛЬ-

НИЙ МІНІСТР ДЛЯ ЗАКАРПАТТЯ ПРИ ПРАСЬКОМУ УРЯДІ Д-Р ПАРКАНІЙ.

Закарпатська Україна буде мати такі самі права як Словаччина.

Після уконституування уряду Закарпатської України на балконі будинку уряду появилася мін. Парканій та заявив, що Закарпатська Україна буде ма-

ти такі самі права як Словаччина. Небагом відбудуться вибори до союму нової автономної держави.

Становище Німеччини до справи Закарпатської України.

в насвітленні ПАТ-а

ПАТ подає з Відня: Українські еміграційні кола, головню націоналістичні осередки з табору Коновальця, зосереджені головню в Женеві, Празі та Берліні, поширюють погослоску, будьто би уряд Німеччини не був за прилученням Закарпаття до Мадярщини. Вони кольтортують водночас відомо-

сти, що німецький уряд призначив значніші суми на підтримку українського руху на Закарпатті.

Ці тенденційні вістки не знаходять потвердження у німецьких міродатних колах і є незгідні з політикою Німеччини супроти Мадярщини.

„У союзній державі чехів, слованів та закарпатських українців буде Закарпаття щасливіше ніж під Мадярщиною“.

МИТНА УНІЯ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ ТА НОВОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ?

ЯКЩО НОВОМУ СОЮЗОВІ ТРЬОХ ДЕРЖАВ (ЧЕХІВ, СЛОВАКІВ ТА ЗАКАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ) ПОЩАСТИЛО БИ ДІЯТИ ДО ДОБРИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ВЗАЄМИН АБО НАВІТЬ ДО МИТНОЇ УНІІ З НІМЕЧЧИ-

НОЮ, ЗАКАРПАТСЬКІ УКРАЇНЦІ ВЕРХОВИНСЬ, СЕЛЯНИ БУЛИБ У КУДИ ВИГІДНІШОМУ СТАНОВИЩІ, НІЖ ПІД ПАНУВАННЯМ АГРАРНОЇ МАДЯРЩИНИ.

„Закарпатські українці не забули екстермінаційної політики“

— СТВЕРДЖУЄ НІМЕЦЬКЕ ІНФОРМАЦІОННЕ БЮРО.

Обговорюючи останні події на Закарпатській Україні, Німецьке Інформаційне Бюро стверджує:

„Якщо маляри лавніше вели менше на Закарпатській Україні („Карпатоукраїне“) політики винародовлення, ніж чехи, без сумніву під цю пору закарпатські українці (Карпатору-

тени) охоче висловилися за Мадярщиною. ТА ЗАКАРПАТСЬКІ УКРАЇНЦІ ЗОВСІМ НЕ ЗАБУЛИ ВОРОЖОГО МЕНШИНІАМ МАДЯРСЬКОГО ПАНУВАННЯ І СПОДІЮТЬСЯ ТЕПЕР У СОЮЗІ З ВИСВОБОДЖЕНОЮ СЛОВАЧЧИНОЮ КРАЩЕ ЗАПЕВНИТИ СВОЇ АВТОНОМНІ ПРАВА. (Підписання Н. І. Б.)

„Треба послухати самих українців -- вони самі мусять рішитися“.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО ЗАКАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Обговорюючи справу Закарпаття, „Франкфуртер Цайтунг“ пише: „У першу чергу треба послухати самих УКРАЇНЦІВ — ВОНИ МУСЯТЬ САМІ РІШИТИСЯ. З ним рахуються і народні чинники в Будапешті; цим треба пояснити деяку ЗДЕРЖЛИВІСТЬ МАДЯРІВ у відношенні до справи Закарпаття.“

„Франкфуртер Цайтунг“ числовлює во-

гляд, що Польща з енергією андигає анмому спільного польсько-мадярського кордону.

„Національ Цайтунг“ висловилися негативно на тему спільного польсько-мадярського кордону. Решта преси обмисляла до референдуму поглядів польських і мадярських шоденників.

Мадярщина зажадала від Чехословаччини Закарпат. України.

МАДЯРСЬКИЙ ДЕМАРШ У РИМІ.

Як подає преса, мадярський посол у Римі предложив мін. Чиніві ось які мадярські домагання до Чехословаччини: 1) Негайно віддати заселену мадярами південну Словаччину, яку маляри обсадили би поступенно.

2) ЗРЕКТИСЯ НА КОРИСТЬ МАДЯРЩИНИ ЗАКАРПАТТЯ.

3) Перевести плебісцит у східній Словаччині, якої населення вирішило би, чи хоче належати до Чехословаччини чи до Мадярщини.

4) Негайно звільнити мадярських політичних в'язнів.

5) Негайно звільнити мадярів з чехословацької армії.

6) Повернути підприємства та добра, сконфісковані мадярам.

Мадярський посол передав міністрові Чехові мапу просторів, що їх домагається Мадярщина.

Родя словацького прем'єра у проголошенні держави закарпат. українці.

Як подає з Праги Німецьке Інформаційне Бюро, на засіданні словацької народної ради 6. ц. м. появилися представники Закарпатської України та просили словацького прем'єра дати Тіса передати праському уряду писемні домагання таких самих прав для Закарпаття як для Словаччини.

Чесько-мадярські переговори.

В неділю в 19. годині почалися чесько-мадярські переговори у залі засідань ратуши в Комарні.

В 21. год. наради перервано, — маляроу делегацію запрошено на прийняття.

Мадярська делегація зложена з 21 осіб. Крім того як обсерватори беруть участь у нарадах провідники об'єднаної мадярської партії в Чехословаччині. Естергазі та Ярош.

Мадярська делегація предложила свої домагання. На внесок чесько-словацької делегації перервано переговори до понеділка, щоб чесько-словацька делегація мала час познайомитися з мадярськими постулатами.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВІДСТУПИЛА МАДЯРЩИНИ ДВІ МІСЦЕВОСТІ.

Як стверджує урядовий комуніст, представники чехословацького уряду погодилися відступити Мадярщині до 24-ох годин (від 24. години в неділю) залізничний двіресь Шаторалія Угелі.

І до 36-ох годин місто Ілопата. Мадяри погодилися перепустити через Шаторалія Угелі чеські поїзди за умовитком транспортів важкого воєнного апарату.

Ділом ушануйте пам'ять тих, що сподіювалися та героїчною посиділиши вогні у залі мирі.

Сторінка без політики.

Копальня золота 3 кілометри під поверхнею землі.

Зміни кон'юнктури золота впливають у великій мірі на посилення його видобування. В останніх часах, завдяки високій кон'юктурі золота, урухомили копальню в південній Африці в Поголсбургі. Видобування золота в цій копальні припинили були кілька літ тому, бо експлуатація цієї копальні не оплачувалася в порівнянні з трудами, з якими зв'язане там добування золота. Тепер з уваги на високу його кон'юктуру копальню знову урухомили.

Видатність цієї копальні обчислювали найзніше до 1935 р., але вона по кількісній перерві, буде чинна ще кілька років. Копальня лежить у глибині 3 кілометрів. Ця величезна глибина ставить великі перешкоди в добуванні металу. Увадження цієї копальні нічим не різниться від уведення інших копалень. У діл закладають вікно на різні глибини, звідсіль доводиться в усі сторони похилі коридори, що ведуть за жилами золота. Ці жили уміщені у твердій кварцевій скелі, мають ледви кілька сантиметрів товщини та часто вгинаються. Найбільша перешкода у праці цієї копальні — це нестерпна гаряча, яка перевищує багато температуру африканського полудня. Не зважаючи на це, дається там у знаки велика зогість. Повітря в копальні пересичене кварцовим пилом та навіть величезні вентиляційні машини не можуть його усунути. То-ж праця в цій копальні незвичайно важка і тільки винятково сильні люди можуть витримати її труди.

Метод праці.

Добування золота відбувається при допомозі пневматичних сверлі. Ними висверлюють в скелі довгі, вузькі щілини, в які опісля вклада-

ють динамітові набой. Вибух ломить скалу. Опісля великі відломки скали вантажать на вагончики, що злізають до шиб, візки їх витягають вікно на поверхню землі. Вдолі працюють самі муриши, бо ніодни білий не вживав би за таку працю, ба навіть у ній довго не витримав би. А чорні нуждарі не усвідомлюють собі шкідливості цієї праці. Зарібки там лихі, але в цього доволі для чорного нуждаря, щоб по деяким часі він міг купити собі дві або три жінки і зажити спокійно.

Праця на поверхні.

На горі при добуванні золота з відломків скали працюють уже самі білі. Золотодайну скалу спершу мелють на мілкий порошок, опісля відділюють частинно золото від кварцу при поомчї полокання порошку у воді та лущення золота з ртуттю в амальгамат. Ось так відділюють від скали коло 60 проц. всього золота. Відтак впливають на решту цинпідами й одержують останки металу. Щойно, як винайшли цей другий спосіб, можна було експлуатувати корисно скальні копальні, хоч і тепер з 2—3 тон скали добувають ледви одну унцію золота.

Золото — будівничий міст.

Золото видіє у формі штаб із бльоків іде у світ, головню до Лондону. Місто Йоганнесбург повстало й існує тільки завдяки копальні. Воно живе нею, а його мешканці цікавляться виключно тим, коли вичерпаються золотодайні жили, та чи віднайдуть нові. Йоганнесбург, як і багато міст в Африці, знидіє зовсім, коли вичерпаються зложка золота.

— о —

Найкращі і найдешевші

МАТЕРІАЛИ МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ

ДІМ МОДИ

Львів — Європейський Готель

Хто покляже це оголошення дістає 10% готівковий рабат.

Рай дивоглядів.

ОСТРОВИ-МОНАРХІЙ, ЯКИХ НІХТО НЕ ЗНАЄ.

Завжди вважало Америку краєм дивоглядів, краєм найбільш неімовірних речей та подій. Та ніхто мабуть не подумав, що і стара Європа може похвалитися своєрідним рекордом дивоглядів. Зокрема Англія, цей край рівноваги та загальновідомого спліну побила рекорд дивоглядів.

ПРЕСТОЛИ В РІЖНИХ ЦІНАХ.

Довкола англійського суходолу лежать рокинені по морі сотні маленьких острівців, які здебільша мають приватних власників. Мало цього, кількості привілей дають власникам острівців виняткові права та роблять їх, у до-слідній значині, майже незалежними володарями. Цікаве, що в цих умовах є великий попит на такі мініатюрні князівства. Минувшого року 300 осіб мало охоту купити собі острівці-держави, але тільки 24 острівці були в торзі. Ціни за малі монархії, залежно від величини та положення острівців — різні. Нпр. острів Ейленд продали за 1.200 фунтів, острів Пуль за 127.000 фунтів.

Княжна Сарку виарендувала свій острів, приватну власність англійських королів, від са-мого короля і платить йому „половину ленної належності лицаря“, на підставі умовини з XV. ст. Скарбова влада по довших короводах пере-рахувала цю стару вартість на два фунти ни-нішньої валюти.

Крім цього містрис Гатавай, княжна Сарку, звертається з ріжними справами до короля без-посередно. Вона станула на становищі, що пе-речислення колишньої належності на фунти не-справедливе і написала до короля, якого називає „князем Нормандії“, бо той острівник є останком колишнього нормандського князів-ства, значить вона вважає себе ленничкою князя.

ГЕНЕРАЛ БЕЗ СТРІЛЬНОГО ПОРОХУ.

Куди оригіальніший є „король Лянді“. Він приймає це дуже нерадо, коли хто небудь нази-ває його лиш зовсім просто містером Гарманом. У своїх королівстві, величини приблизно 2 ква-дратних кілометрів видає він власні марки і гроші зі своїм портретом. Органи державної, англійської влади були іншої думки, а саме, що він цим робом сильно переступив межі своїх королівських компетенцій та засудили його на 6 фунтів штерлінгів кари. Та процес потриває ще довго, бо містер Гарман покликується на свої прастарі права і завзято їх боронить.

Власник острова Чіанг має привілей із XVI. ст., який дає йому право виставити власну збройну силу. Зате він зобов'язаний давати ан-глійському королю, як ленник, збройну допо-могу на випадок війни, а саме „хоругвою“, відділ піхотинців і трьох вершників. Таке нака-зує привілей із 1509 р. Однак король цього острову вважає, що таким чином власна армія за дорого коштувала би і з неї реангує. На острові він має дві гармати

— о —

ВЕСЕЛЕ.

ЦІКАВИЙ.

— Чому ж ти, хлопче, хочеш конче знати, що це чуже слово означає?

— Бо батько мені казав, що я ще не потре-бую цього знати.

ЗОЛОТА ДУМКА.

Ева лиш тому в раю випадала повну блй-дужність до строїв, що не мала там ніяких за-висних товаришок.

ЗА БАГАТО ЗНАЄ.

— Чи воно правда, що доктор не хоче вже більше про тебе знати?

— Очевидно, він знає вже забагато про мене.

Українська Щадниця в Перемишлі

САМНА

Українська Каса Ощадности

з популярною обезпечкою повідомляє своїх Вп.П. Щадників і Клієнтів, що теперішнєkonto чекове в П. К. О. є ч. 511459

511459

Чи газову маску можна заставити?

Недавній тривожний час спонукав багатьох парижан до того, що вони покупили собі проти-газові маски. Вони потратили на це великі гроші, бо кожна маска коштує найменше 137 франків.

Як минула вже загроза вибуху війни, нео-дні подумали, як йому позбутися зайвої вже маски. Можна її заставити в „льомбарді“? Можна назад дістати свої гроші, якби досі здавалося, мнені в болото. Один парижанин добував шість.

— Кілько дасьте за протигазову маску, що коштувала 137 франків — запитав він.

— Ні одного су — одержав він відповідь. — Протигазова маска це невідповідний застав і міський льомбард не приймає таких заставів.

Навіть без кавукової „трубки“ урядник не прийняв маски. За іншу річ, що вартує 150 фр., можна одержати в льомбарді 30 фр. Якби тої річі не викупили, то можна її купити на ліцита-ції із злітком за 150 фр. А хто купить тепер протигазову маску?

ПРОМ-БАНК

Львів, Гродзичних 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15.

Інкасо, доміціль, ексконт венсілі,
Інкасо рат післяплат,
Оборотний кредит,
Організування промисл підприємств

Вудкою вирятував від смерті.

Недавно в Копенгагені трапилася дивна річ, що стала серед тамошніх рибалок та моряків своєрідною сенсацією.

Томас Джонсон зазначений урядовцем вин-сав собі одного дня під вечір із вудкою, щоб своїм захопленням звичаєм зловити якусь рибку. Раптом почув він крик якоїсь дитини. Джон-сон побіг ближче і побачив як саме під водою лежав якийсь хлопчин.

Тому, що Джонсон не вмів плавати, не міг опинити до води хлопця на поміч. Одне-ке раз зловив анову виринув на кілька секунд на поверхню, аистовою-рибалаці стрілила до

голови щаслива думка. Він закинув вудку і вепів зачепити гачком хлопчину за штани. По важких трудах витягнув він несприятного хлопчину на беріг. Завдяки негайній допомі та штучному відлихання могли хлопчину віддати здорового матері.

Родина Сван, з якої хлопчина походить, має до води особливого пекла, бо за три міся-ці вже третього члена тієї сімї мусіли витягати з води. Брата хлопчини зловлено на вудку, двічі вирятували від смерті у морських ган-бинах.

Чому Англія пішла на уступки у чехословацькій справі?

Несподівана зміна становища британського уряду в німецько-чеському конфлікті в користь Німеччини була для політичних чинників Європи неарозумілою загадкою. Щойно тепер на сторінках англійської преси читаємо переконливі аргументи про цю метаморфозу, що дожидалася просто з дня на день. Воєнна підготовка Англії виявилася в критичний моменті війни неістотарчадна. Крім воєнної флотії, яка була так як треба збройована, всі інші частини оборони були в жалюгідному стані. Сухопутній армії бракувало 35.000 нових до комплектування в тріанній комплектування. Не маючи на приманчій закликів, аголошувався до ладу по кількох рекрутів денно. Треба було 31.000 нових летунів, а аголошалося тільки 7.000. Ще гірше справа стояла з організуванням т. зв. цивільної охорони. Корпус побо-

ривання пожеж, спричинюваних налетом вероломців, був обрхований на 30.000 осіб; 24. вересня було в ньому тільки 4.200 осіб. До допоміжної пожежної сторожі треба було створити 360 нових станцій, а було їх 1. жовтня всього 9. В акції опорожнювання Лондону з цивільного населення утворився був у другій половині вересня такий хаос, що не могло собі з ним дати ради навіть міністерство внутрішніх справ при псмочі поліції. Неохота до війни й загальна паника доповнювали образ дійсного положення. Чемберлен як реальний політик не бачив серед тої суматохи ніякого іншого виходу, як піти шкоро назустріч усім німецьким домаганням, щоб ритувати Англію перед можливістю війни з майстерно організованою і знаменито озброєною Німеччиною.

Румунська преса про Закарп. Україну

Обговорюючи недавні події, румунська преса стверджує, що Чехословаччина перестала сповідувати як суцільна держава, та висловлює здогад, що симпатії закарпатських українців не годяться з планами Праги.

Польща забрала Чехословаччині землі,

НА ЯКИХ ЖИВЕ 120.000 ЧЕХІВ І 76.000 ПОЛЯКІВ?

Парський уряд координатії пропаганди, закликає міністри без теки Ваврешкові розкрити у суботу редакціям шоденників комуністичної преси, який стверджує таке: „Польща віддавна робила старання у справі тешинської землі, на якій живе невеличка польська меншина. Тепер Польща одержує цю землю, але в куди ширших границях, ніж має на це право на основі складу населення. Польща забирає собі про-

сторі, на яких живе чеське населення від найдавніших часів, як тільки сягає людська пам'ять. Бо на просторах, які віддаємо Польщі, є 76.230 поляків, а рівночасно 16.282 німців і 120.635 чехів, вірних своїй національній приналежності і своїй державі. Це є числа, які ганьбко вриються в пам'ять усіх наших співгромадян.“

Словацький автономічний уряд обняв владу у Словаччині.

МАНІФЕСТАЦІЯ У БРАТИСЛАВІ.

В суботу вечором приїхали новоіменовані члени словацького уряду до Братислави, де приймали їх ентузіастично населення столиці Словаччини. Разом приїхав і прем'єр Словаччини та праский міністр закорд. справ Дурчан-ський в неділю відїхав до Комарна, щоб очолювати переговори з малярською делегацією і справі нової границі.

На прикрашені словацькими прапорами члени Братислави вийшли юрби словаків. Міністри пішли до будинку, призначеного на осідок уряду, де члени уряду перебрали свої функції. Міністрів приїхав в імені всіх урядовців державної адміністрації на Словаччині краєвий президент Оршаг та в імені всіх збройових сил, стаціонарних на Словаччині ген Жак.

РОЗБУДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ХРИСТІАНСЬКОЇ СЛОВАЧЧИНИ.

В 22 год. на площі перед народним театром зібралось громаднє населення, до якого

промовив з балкону прем'єр Тісо. Він заявив, що провід словацьких справ переходить у руки словацького народу та що словацький уряд у своїй діяльності буде керуватися постійно тим духом, що оживлював ідеї о. Андрія Глінки. Члени словацького уряду матимуть завдання розбудувати національну й християнську Словаччину. Бесідник звернувся опісля до громадян малярської національності та заявив, що словацький нарід докладав усіх зусиль, щоб жити в порозумінні зі всіма своїми сусідами. „Все, що є в нашому краю, всі прояви громадянського й культурного життя служимуть від нині тільки словацькому народові“ — тими словами закінчив прем. Тісо свою промову.

МІЖПАРТІЙНА РАДА ЗАКАРПАТТЯ НЕ ХОЧЕ ПЛЕБІСЦИТУ.

Чеські джерела подають, що міжпартійний конгрес, який відбувся в Ужгороді рішав, що Закарпаття залишається у рамках Чехословаччини без плебісциту.

Вигляди сірої людини.

В кількох останніх льотеріях ушасливіла ідея спеціально т. зв. сірих людей, які тяжко працюють. Вони навіть не мріяли, щоб могли користуватися власного варстату праці, усеомовитися, дещо відїхнути по цілоденному льотері. Цих людей не стати навіть на те, щоб купити собі цілу „литку“ льосу. Нераз-умно чи кільканазя осіб складалися на льотері. Тримали її, щоб, коли біла дещо виграли, мали змогу сказати: „Чекай-мо на Кисовій Льотерії, тоді щойно виграємо!“ Ця казка дозволяла їм перетримати важких хвили та лекше пережити клопоту і дурбу. Родинонька похитувала головою і відказувала на пустинні мрії.

— Чому властиво мав би ти виграш? — А йому властиво не в? — відповідав жар-птиця власник частини льосу.

Емілія Рачинська

по тяжких терпіннях, прийнявши Найсв. Тайни упокоїлася в Бозі 8. жовтня ц. р. у 20 році життя.

Похорон відбувся 10. жовтня на Янівський цвинтар, про що повідомляють свідки і знайомих

Родичі і сестра.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Четвер, 11 жовтня (29 вересня) 1888.

„ЗМАГАННЯ РУСЬКОГО НАРОДУ СПИРАЮТЬСЯ НА ПРАВИ І СПРАВЕДЛИВОСТІ“.

Радн. Берекондичий, як предсідник асенародного віча у Львові, у своїй промові говорив:

„Яке є теперішнє наше положення, як ми, русини, намагалися добитися до заповученої законами всім народам рівноправності, — це полснить шановний референт відповідної справи. Я тільки вважаю, що всі змагання руського народу спираються і спираються на праві і справедливості. Ми не маємо окремих бананів, — домагаємось тільки того, чого домагається кожний нарід в конституційній державі — а то свого історичного становища і своїх національних прав“.

У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ.

В дописі з Тернополя читаємо таку статистику тернопільської гімназії:

„В тому році (1888) вписалося було з початком 1-го курсу 581, опісля списалося ще 12, отже разом 593 учнів. З тих при кінці року було вже тільки 530 (публичних 512).“

„Щодо національності було: поляків 379, русинів 112, німців 21, а щодо релігії: римо-кат. 208, гр. кат. 111, а жидів 193. Зверну при цьому увагу Вп. читачів на великий цілковитий факт, що русинів було на 1 більше ніж греко-католиків“.

АДВОКАТ

Д-р Степан Біляк

переніс канцелярію і веде її

у ЛЬВОВІ, ПЛ. СМОЛЬКИ Ч. 4. III. пов.

2136

Тел. 111-38.

1-1

Промова Гітлера у Заарбрікені.

ПРОТИБРИТАЙСЬКІ НАТЯКИ.

З нагоди посвячення театру у Заарбрікені виступив Гітлер з промовою. Навязуючи до приєднання Судетів, Гітлер висловив подяку Муссоліні, Гітлер вірить, що теперішні германські демократичні великодержави бажають миру, але в кожній хвилині на їхнє місце можуть прийти інші люди, які не дбають про мир; тому Німеччина мусіла розбудувати свої укріплення на заході.

Німеччина змагає до порозуміння з іншими народами, але вона хотіла би, щоб Англія не мішалася до внутрішніх справ Німеччини — так як німці напр. не мішаються до подій у Палестині.

Крім того Гітлер заповів скору демобілізацію армії.

Через „Просвіту“ — до Воскресення! Ставаймо під прапор „Просвіти“! Не жалуймо для неї ні праці, ні гроші!

НЕВДАТНІЙ ЗАМАХ НА ДЕГРЕЛЯ.

Невідомі люди виконали револьверний замах на провідника рексистів Л. Дегреля. Замах виконано у хвилині, як Дегрель висідав з авто, йдучи на віче. Кулі поранили одного рексиста; Дегрель вийшов з замаху ціло. Поліція перевела в зв'язку з тим багато арештувань між бельгійськими комуністами.

ЧИ РОЗВ'ЯЖУТЬ СКУПШТИНУ?

Прем'єр Стоядніовіч, після аудієнції у королівського Павла на замку Брдо, вернувся до столиці. В Білгороді від довшого часу говорять про те, що скупштина, якої каденція кінчиться 5-го травня 1939 р., розв'яжуть перед тим референдумом. Хоча в цій справі нема ніякої офіційної заяви, є думка, що скупштина склинуть у найближчих днях, щоб проголосити її декрет про розв'язання. Нові вибори відбулися 11-го жовтня.

Писимайте передплату.

Дві італійські дивізії вертаються у вівторок або в середу з Іспанії.

З Іспанії прийдуть до Франції війська, що у вівторок або в середу відчайдузят з Сепілі італійські дивізії „23. березня“ і „Літоріо“, разом 17—18.000 воїнів.

З 70.000 ІТАЛІЙЦІВ ЗАЛИШИЛОСЯ В ІСПАНІЇ ЛИШЕ 30.000.

Італійський експедиційний корпус в Іспанії складався під час боїв за Білбао з 4-ох дивізій і мав разом 70.000 воїнів. До червня ц. р. коло 4.000 італійців загинуло, 9.000 захворувало, попало в полон та ранено. Чимало італійський уряд відкликав домі. Дві дивізії позучено так залишилося лише три, які в червні мали разом коло 30.000 добровольців.

ІТАЛІЯ ЗАЛИШАЄ НАЦІОНАЛЬНИЙ ІСПАНІЇ ЛІТАКИ, АРТИЛЕРІЮ ТА ЗБРОЮ.

Як повідомлять з франко-іспанського пограниччя, італійці лишили в Іспанії летунство, артилерію та частину виводу піхоти.

Крім того в Іспанії залишаться на деякий час італійські летуння й технічні частини — ці останні на те, щоб передати іспанській армії військовий матеріал.

ІТАЛІЙСЬКІ ЛЕГІОНЕРИ В ІСПАНІЇ ВЖЕ СКОНЦЕНТРОВАНІ ТА ГОТОВІ ДО ПОВОРОТУ.

Ген. Франко увільнив їх від присяги.

Як подає кореспондент римської „Газети дель Пополю“, в іспанській містечковості Льогорно зосереджено італійських легіонерів, які поювали в іспанській армії, ген. Франко не звільнив їх від присяги, тому вони небагом відплинуть до Неаполя. За час війни втратили вони 3.000 убитих і 8.000 ранених.

Іспанська війна ще не скінчена — підкреслює „Газета дель Пополю“ — але перемога ген. Франка вже запевнена.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти“!

НОВИНКИ.

— Новинка! Шкільне приладдя, технічні папери і галanterію доставляє в новонакритій кооперативній крамничці „Вогні“ при вул. Льва Саніти 35 (напроти української гімназії). Найнижчі ціни, найвищі ціни. 2102-4

— Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хоруншин 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зод. матраци по 6 зод. Прамає піра до прання. Тел. 294-81 1156 — 104

— З найкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліан Гаушеский — рік оснує 1928 — Львів, пл. Капітульна 11 пов., телефон 254-45. 1430 (4-1)

— Звертаємо увагу, що фарби, лаки, оливи, косметичку та предмети для домашнього господарства закупите у кооперативній „Фармакрам“ — Львів, при вулиці Собеського ч. 7. Є на площі Марійської і Галицької (Висока лавна злобною рукою). 2063-11

— Крапечка робітня Висока Омелья, на У. А., інструктора промисла, інституту, Львів, Лазинського 4. І., виконує всі крапечки роботи солідно і дешево. Матеріали на складі.

— Космет — Львів, Миколая 7, факхово продає Вам Пані, як раціонально пакати шкарпю.

— Власники стрижів позір! Огляньте свої стрижі бо комісія, що провіряє стрижі незалежно. Щоб оминити кар за засмічені стрижі, зберігайте все непотрібне як пляшки, папери, куди металів, старе залізо, старі одяги і меблі та відоміть Кружок Р. Ш. ім. князя Льва у Львів вул. Крупирська 10 або потелефонуйте під 248-82. Негайно приїде візник і забере всі непотрібні Вам речі. Тим способом будете мати чистий стриж і причинитесь до збільшення фонду на будову школи. — Старшина Кружка Р. Ш.

— Ширші сходи адвокатів, членів С. У. А. відбудуться в середу 12. ц. м. в год 19-тих змівці С. У. А. при вул. Костюшка ч. 5. І. в. (Метробанк). На порядку сходів реферат про д-ра Костя Левицького та актуальні справи.

— Чергові ширші сходи членів Дружби Книжників Ольги у Львові відбудуться у вівторок 11-го ц. м. в год 6. вечором у домі організації при вул. Синьгуській ч. 46. На порядку сходів політичні актуальні та організаційні справи.

Адвокат мр. Роман Громицький

переніс адв. канцелярію зі Судової Вокли до Львова, вул. Красівських ч. 16. II поверху.

— Празник на старому прихорості — так називається українське співано-своєє співання ред. Льва Лепкого, що його діяльність радощів передає у вівторок 11. ц. м. в год 14.30. У виконанні авандії бере участь хор „Гема“ під дир. Вод. Балтаровича та артисти українських театрів. Режисерує співак Роман Пашиківський.

— Стінний календар „Р. Ш.“ на 1939 р. кожного року, так і цього видає Рідна Школа стінний календар на 1939 рік. На такій календарі ждуть уже задалегідь села й міста, школи й інтелігентні, установи й приватні дом. Со і в чому ждати: стінний календар Рідної Школи ілюструє кількома характеристичними сценами різноманітну діяльність та життя українців за останній час. Але календар на 1939 рік буде особливо зацікавний та змістовний усе тому, гарно оформлених стінних календарів на 1939 рік не вийде. Окрім сцен, що представляють великі моральні й матеріальні вартості, в ньому Школи, ціла гора календарів буде прикрашена мистецькою візеруною роботи артистів Рідної Школи. Вінет має асний до візерунок українського горничий образець, що представляє українську дівчину, селян, робітників і міщаків, які в якому ситом молодечої веселості, безжурно руху. Появиться цей календар ще в чомусь доходу. Ані ніяка установа, ані жодна школа не повинні порицати ц. р. на 1939 рік, як і в минулому стінного календаря, бо на 1939 рік, як і в минулому стінного календаря, тільки Рідної Школи. — Ледаві три студенти з ієрархії стігачі бюро у Львові оголошують про свій статистичні дані про середовище, в якому живуть студенти високих шкіл у Львові і в інших українських університетах біля 5.121 студентів.

Німецькі війська обсадили решту судетсько-нім. території.

Як подає початкове командування німецьких збройних сил, 10. ц. м. німці обсадили решту Судетів.

2.811.000 НІМЦІВ І 725.000 ЧЕХІВ ПЕРЕЙШЛО ПІД НІМЕЦЬКУ ВЛАДУ.

Чеська преса подає цифрові дані відносно загальної поверхні і числа населення території, що переходить під німецьку владу.

Згідно з провізоричними обчисленнями, цілий цей простір має мабуть 28.291 кв. км., себто це територія, більша від половини про-

сторю властивої Чехії. На цій території живе 3.638.000 мешканців, з чого 2.811.000 німців і 725.000 чехів.

Коли з одної сторони, по устійненні п'ятої полоси, цілий простір, який займає Німеччина, буде більший, як територія, передбачена в меморіалі в Годесбергу, то з другої сторони покривається вона з границею, яку згадав був у вимогах Конрад Генляйн, домагаючись для судетських німців територіальної автономії в рямцях чехословацької республіки.

Новий політичний процес.

В понеділок 10. ц. м. почався новий політичний процес перед трибуналом окружного суду у Львові. На лаві підсудних засіли: 1) 19-літній Стефан Кузьмин зі Скваряви Нової; 2) 22-літній Михайло Завада зі Скваряви Нової; 3) 24-літній Стефан Завада зі Скваряви Нової; 4) 19-літній Стефан Яворовський зі Скваряви Нової; 5) 18-літній Пилип Гук зі Скваряви Нової; 6) 22-літній Микола Сорока зі Замочка; 7) 20-літній Василь Креховець зі Замочка; 8) 21-літній Василь Галада зі Замочка; 9) 19-літній Петро Кузик зі Замочка; 10) 26-літній Кирило Мачига з Пили, 11) 23-літній Гриць Бругаль зі Замочка; 12) 25-літній Іван Креховець зі Замочка; 13) 19-літній Степан Савка зі Замочка; 14) 26-літній Іван Певник з Мачошина; 15) 20-літній Володимир Роман з Мачошина; 16) 24-літній Володимир Рудник з Липини; 17) 29-літній Іван Башенський з Провали; 18) 29-літній Михайло Коструба з Запаски; 19) 28-літній Микола Бенько з Фішин; 20) 24-літній Петро Бик з Крехова; 21) 24-літній Микола Ко-

стюк з Крехова; 22) 24-літній Дмитро Маєвський з Реклиця; 23) 22-літній Іван Мостанець з Жовкви; 24) 20-літній Микола Шавель зі Скваряви. Цей останній відповідає з вільної стопи, всі інші сидять вже майже рік в арешті. Перших 24-ох підсудних прокуратор притягнув до відповідальності за злочин зі ст. 97 і 1 к. к. (за приналежність до ОУН) Останнього підс. Шаваля і підсудних: Степана Кузьмина, Пилипа Гука, Миколу Сороку, Василя Крехівця, Василя Галаду і Кирила Мачигу за провини зі ст. 47-ої розпорядку про зброю (за переховування військової зброї).

Трибуналові проводить суддя Дисевич, як востанти засідають судді: Бочар і Гордиський. Обвинувачує прок. Димонський. Підсудних боронять адвокати: проф. д-р В. Старосольський, д-р Ст. Шухевич, д-р С. Шевчук і д-р І. Яримович.

По відчитанні обширного акту обвинувачення почали зізнавати підсудні, які здебільша признаються до приналежності до ОУН.

Добра ідея — скорий чин.

ХТО СПІЗНИТЬСЯ — ТОЙ ТРАТИТЬ.

Том Мак Кінтох вийшов до Індії полювати на тигри. Минає місяць, два, Том не відзивається. Родина вислала телеграму до Лягоре, до знайомих. По кількох днях приходить відповідь до „Лондону“: „Том у дорозі“. По трьох тижнях дістає родина Тома повідомлення з митного уряду, що з Індії прийшла посылка. В уряді запровадили родину до складу, де стоїть велика залізна клітка. В клітці великий бенгальський тигр — скалить величезні зуби. До Лягоре летить знову телеграма: „Тигр у клітці, де Том?“ По трьох днях приходить відповідь: „Том у тигрі“.

— Бррр... Дотеп, чи правдива подія? Хоч стріляти завжди переборщують, а англіїни мають експансивні ідеї — потішилася пані Олена.

— Може бути — притакнув п. Густав — але експансивні ідеї мають часом свою добру сторону. Розповім пані, що мені трапилося. Одначе заявляю, що не додаю нічого від себе і не зриваю. Не маючи покищо іншого виходу, я написав лист до свого вулика в Радомі. Чоловік багатий, кавалір, чудак, але не найгірший. Я

просив очевидно — позичити мені гроші. Відповідь прийшла вкортці, але особлива: прислав мені заложкову копурту з порученням отворити її по 17 днів.

— Як не видержала, отворила б — сказала п. Олена.

— Признаюся, що мав я цю саму гадку, — але по надумі постановив зважати. По 17 днів, отвораю копурту. Всередині знаходжу другу меншу копурту й картку: „Переглядай табелю Каясової Лютерії“. Отвораю другу копурту: в ній дві „пятики“ льосу. Скавав я неспростойне слово і вийшов до міста. Але подорож, мимоволя, аступив до колектури і переглянув числа виграних льосів. І — прошу собі уявити! На мое число впало 50.000 зод.

Ах! Яка приємна несподіванка!

— Можеб ми спробували разом паста? 19. жовтня починається тижень 43. Лютерії — на кожного по „пятики“?

— Дуже радо і то нехайно! З доброю ідеєю, як з залізом: куй, пока гаряче!

ОСТАННЯ ПОРА

засвідчена в ШАСЛИВИЙ ЛЬОС до 43-тї Лютерії в ЄДИНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОЛЕКТУРІ. Повітового Товариства Кредитового у Львові, СИНГУСЬКА 28, партер. Тел. 108-81, Ченсвеkonto ПНО ч. 508.777. — Замовлення з провінції відвартно.

випускному році 1937/38, з того: 951 синів емігрантів та інвалідів, 613 синів професорів та учителів, 113 синів греко-католицьких священників та євангелістських пасторів, 6 синів капіталістів і пенсіонерів і 14 синів домашньої служби. Батьки 3.902-ох студентів мешкали в містах, а 1.192-ох по селах, 37-ох за кордоном. На політехніці було 2.152 студентів, яких батьки мешкають у містах, а 651 — по селах. Студентів за кордоном було 19. До Ветеринарної Академії ходило 457 студентів, яких батьки мешкають по містах, а лише троєх по селах. Вкінці до академії закордонної торгівлі ходило 628 студентів з міст і 126 зі сіл. Велика шкода, що статистика не подала кількості студентів є синами селян. Слід згадати, що ректор львівського університету під час інавгурації нового академічного року нарікав у своїй промові на велике розподілювання студентів. З його промови виходить, що минулого року було у львівському університеті: 9 почесних професорів, 9 емеритованих, 86 звичайних і надзвичайних, 30 асистентів, 109 доцентів та 100-кількадесят асистентів — річ ясна — поляків і жидів. У краківському університеті було — пише «Слово Народове» — 141 професорів, 105 доцентів, 40 асистентів і 191 асистентів. Число студентів зменшилося цього року на 446 осіб. У 1937/38 р. було 5.707 студентів, з того 85,1% римо-католиків (раніше 83,5%), 11,2% жидів (раніше 12,5%). Студії в університеті скінчило 901 осіб зі ступнем магістра і 92 особи зі ступнем доктора.

— Львівська хроніка. З крамниці футер Ст. Степановича при п. Капітульний вкрали згоді більшу кількість футер неустійливої пошкодженості. Згоді дісталися до крамниці крізь вибитий отвір у пивниці. — З помешкання Ст. Каспера при вул. Листопада злодії забрали 250 гол. готівкою, револьвер марки „Ф. Н.“ та одиниці вартості 825 гол. — З робітні заведення глухолих при вул. Личаківській ч. 35 невідомі модії вкрали футро, одіання і дві машини до цнтя вартості 1.250 гол.

— Припинили сніаство у справі нападу на м. Пудра. В літі ц. р. швець Міхальський з Варшави випав у костелі на польського ксьондза Пудра тому, що його батьки були жидами. По кількох місяцях слідство проти Міхальського сілгой суддя припинив тому, що напасник у хвалі нападу був запаморочений і не адавав собі справи зі свого вчинку.

— Халка пожеж. В Суходолі пов. Копичинці згоріла стайня Карла Мислицького, власника 100-моргового господарства і багато паші, вартості 4.000 гол. Здогадуються, що пожежа пошла від підпалу. — В Новосілках пов. Золотої згоріла хата Нухіма Тобреца з крамницею і господарськими будинками. Крім того згоріли господарські будинки двох сусідів. — У Бано-лівці пов. Камінька Струмилова згоріло 4 хати і 10 господарських будинків п'ятиох селян. Шкода сім'я понал 10.000 гол. Пожежу спричинив 3-літній син господаря Тимчишина.

— Нежиснена смерть двох осіб. Перед трибуналом окружного суду в Чорткові відбулася дня 8. ц. р. розправа проти підс. Гриця Данилюка, якого акт обвинувачення закидав убивство Володимира Підручника. В хаті В. Підручника трапилося трагічна подія 1. червня ц. р. коло год. 11-ї передполуднем. Мама В. Підручника Ірина перебувала з дітьми з ріки до хати встала своєю сестрою Володимир Підручника в калюжі крові на землі, а його жінку Марію в калюжі крові на стелі. Обоє були важко ранені, неспритомні і незадовго померли. Здогадуються, що обоє молоді подружжя зрадили себе у взаємній бійці на ті подружжя тринутника. Трибунал увівляма від. Данилюка від закиду вбивства В. Підручника, бо розправа не виявила його вини. Під Данилюка боронив адвокат М. Росань.

— Автобус наїхав на фіру на шляху Днісн-а. Зокрема, що сполучався коні. У катастрофі загинули 43-літній Шулім Маринюк, 11-літній син Василя і 14-літній Н. Павлович. Четвертий потерпілий 16-літній Хайм Шенкін помер у шпиталі.

— Заборона змінити прізвища. Румунська влада станула на становищі, що змінити прізвища вільно лише родовитим румунам. Не вільно взагалі змінити прізвища жидам.

— Страшна пошесть плямистого тифу десяткує населення Бесарабії. У авіаку з тим румунське міністерство адоравля в порозумінні з дирекцією залізниць видало розпорядок, що всі подорожні третьої класи на залізниці, які їдуть з Бесарабії до інших частин Румунії, мусять мати свідоцтва „повного відвошіння“, без яких не впусять їх до вагонів. Згаданий розпорядок торкається теж тих осіб, які переходять через мости, що лучать Бесарабію з Молдавією.

— Мясові стада вовків появилися над озером Ладога в місцевості Імідяті, де схопили кільканадцять штук худоби. Вовки напали теж на дітей селян, які просто чудом урятувалися від смерті. Такої великої кількості вовків не бачили тамашні селяни від кількадесятьох років.

— Японія горячково шукає за вугіллям і тому рішила експлуатувати давню опущені копальні в полудневім Сахаліні. Японський уряд сподіється, що сахалінські копальні можуть доставити коло 900 мільонів тон вугілля і заспокоять голод палива.

— Ювілей з нагоди появи білої людини. Ціла Канада підготовляється до святкування 200-ліття з нагоди приїзду першої білої людини до Західної Канади, французького подорожника о. Ля Верандрі. Програма передбачує виставлення видовища, що відтворить історичний момент привитання Ля Верандрі начальником індіан. У святі візьме участь потомок Ля Верандрі, французський місіонар о. Варен, директор індійської школи у Форт Франсе в стейті Онтаріо.

— Море полумені охопило Баку. В нафтовім басейні в Баку вибухла страшна пожежа в нафтовім шибі ім. Молотова. А що вітер перекинув вогонь на сусідні нафтові шибі — море полумені охопило більшу частину нафтових піль. Густі хмари диму залягли над містом Баку викликаючи переполох між населенням. Рятункову акцію веде 20 відділів пожежної сторожі і відділи війська. ГПУ веде слідство у справі причини пожежі, бо підозріває, що вогонь підложити противники совітського режиму.

ФУТРА ПРЕССЕР

У великім виборі на догідних умовах дістанете у фірмі Пасаж Миколаша напроти кіна „Тон“ ч. 2002 7—10

— Розлючений бик на вулицях міста. В Португалії ще досі панує звичай, що биків, які вступають на арені „корріди“, женуть свобідно вулицями міста. Саме в четвер 6. ц. м гнали бика вулицями, адовж яких стояла маса людей. Бик розлючений криками юрби, кинувся на неї і почав тратувати. Між людьми повстав страшний переполох. Розлючений бик кидався на вітрини крамниць, і напав на самохід. Вкінці кинувся на товпу, побив рогами і стратувал на смерть 6 осіб, а 16 важко поранив. Майже дві години старалися бика присмирити, але надаремно. Вкінці вдалося забити його. Тому боротьба биків „корріда“ того дня не відбулася.

— Швайцарія проти конкурсів краси. Багато суспільних і релігійних організацій у Швайцарії виступило з гострим протестом проти конкурсів краси з тієї нагоди, що в однім танковім локалі в Женеві уладжено таку імпрезу. Конкурси краси є пониженням гідности жінки, обожуванням лише краси тіла та творять поважну небезпеку для майбутньої молоді. Тому Швайцарія не повинна допустити до подібних імпрез.

— Справлення друкарської помилки. У феєлетоні д-ра Я. Пастернака п. з. „На слідах книжого Белза“ а 9. ц. м. слід читати у третій шпальті замість „за західним обрядом“ — за східним обрядом.

— Небезпека осони! Вже перші осінні холоди небезпечні для нашого здоров'я. Як цього не адамо собі окрема, що в тілі змінився порі року — хоча є навіть досить гарних днів — є численні знаменні простуди, як кашлі, катар, запалення горла, навіть грипа і ревматичні болі. При перших ознаках зразу передбачити, який буде дальший хід хвороби, чи не осягнуть недомогання грипіні і дошкі. Тому заорі на простуду повинні йти протигрипні і вже в перших проявах закритися відомі на лікучу світі табакетні Аспірини, вироблявані в Штотгарті (пона, поморська). Таблетки Аспірин за 40 літ злились в один з міліонів знамені, що є успішні і нешкідливі.

Крем Halina № 1 (півночний) плаває церу, хоронить паравалоріями і їх усуває.

Крем Halina № 2 (півночний) плаває церу, хоронить паравалоріями і їх усуває.

З судової салі.

МЕТРИКАЛЬНІ МІСТЕРІ РОДИНИ КАСПЕРСЬКИХ З ЧИЖИКОВА ПЕРЕД СУДОМ

Справа переходу родини Касперських з Чижикова на гр.-кат. обряд не перестала бути предметом спеціального зацікавлення. Дня 6 жовтня ц. р. відбулася перед окружним судом у Львові карна розправа проти о. Ярослава Школьника, тепер гр.-кат. пароха в Германові, обвинуваченого за те, що в 1936 р. в Чижикові як адміністратор гр.-кат. парохіального уряду, себто як урядовець, посвідчив неправду, щодо обставин, яка має правне значіння, а саме записуючи до метричальної книжки в річнику 1936. прізвище Остапа Петра Касперського змінив це прізвище на „Касперський“, чим допустився провини зі ст. 287 к. к. Акт обвинувачення каже, що прізвище зацікавленої особи звучить Касперскі, а підс. о. Школьник вписав до метрик прізвище: Касперський.

На внесок обвинуваченого переслухано батька хрещеної дитини Степана Касперського з Чижикова і він ствердив, що при акті хрещення подав своє прізвище і своєї дитини як Касперський. Свідок признав, що змінив у цьому році римо-кат. обряд на гр.-католицький, бо він сам і ціла його родина почувалися і почувалися українцями та вживають прізвища в українській мові Касперський, а не Касперскі.

Прокуратор домагався покарати о. Школьника на тій основі, що о. Школьник був обов'язаний впис перевести згідно з прізвищем у метриці батька хрещеної дитини.

Обор. д-р Степан Біляк, який боронив о. Школьника, виказував неправильність становища прокуратора, бо обов'язуючий це царський патент з 27. лютого 1784 р. зовсім не вимагає, щоб батьки дитини предкладали при хрещенні дітей свої метрики, а навпаки — прізвище батьків дитини стверджують вони самі та хресні батьки. Далі оборонець виказував, що в закніненні о. Школьникові вчинку нема знамен зі ст. 287 к. к. Суд увільнив о. Школьника від вини і кари на тій основі, що о. Школьник не мав злого наміру, бо перепіс впис у метриках згідно та на основі заяви батька хрещеної дитини, а до провини зі ст. 287 к. к. треба умисної вини, себто злого наміру.

† Посмертні згадки.

Адам Юліян Бачинський. В середу 5. ц. м. помер по довгій недужі бл. п. А. Ю. Бачинський, проживши 40 літ. Покійний був старшиною УГА, перейшовши в її рядах всі змагання за краще завтра Нації. Після того опинився у Празі, де скінчив філософію в Карловому університеті. Повернувшись до краю, обняв посаду в торг. школі у Станиславові. Звільнений з неї, учительовав в українській гімназії „Р. Ш.“ в Яворові. Стративши і ту посаду, перебував від кількох літ (1932) у Станиславові у своєї мами та старався безуспішно про якийсь заняття. Покійний втішався симпатією у станиславському громадянстві і всі більш чи менші імпрези не обходились без нього: з фотографічним апаратом був він всюди. Своєю життєрадістю та погідним настроєм зділював собі кожного, з ким запізнався. Лишив по собі добру пам'ять і жаль усього громадянства. Похорони відбулися в четвер 6. ц. м. та були наглядним доказом, якими симпатіями втішався Покійний навіть серед чужих. В. Я. П.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Ген. полк. Віктор Зелінський: СИНЬОЖУПАННИКИ. Наказом Українського Національного Об'єднання в Німеччині. Берлін 1938. Стор. 76, 80.

Дм. Донцов: ПАРТІЯ ЧИ ОРДЕН? Об'єднання чи роздільність? Київ: Українська „Печатня“ ч. 3 (19). Львів 1938. Стор. 71, 160.

О. Василь Попаден: ПРОГРАМНИЙ ЗАКЛАД. Світовий образ у 4 діях. Вибіркова педігійна драма Жовтень 1938. Стор. 41, 80.

